

PARS QUARTA
INDIÆ ORIENTALIS:

QVA

PRIMUM varij generis Animalia, Fructus, Arbores: Item, Aromata seu Species & Materialia: Similiter & margarita seu uniones, ac gemmarum species pleraq; sicut in INDIA tum effodiuntur, tum generantur, quo itidem in censu, pretio & appellatione sint, accuratè describuntur.

Per

IOANNEM HYGONEM LINTSCHOT A-
num, & nonnullos alios.

Descriptioni huic adiectæ nonnullibi sunt Annotationes
Clariss. Dn. BERNHARDI PALVDANI Doct.
apud Enckhufanos Medici, apprime uti-
les & eruditæ.

SECUNDO: Nouissima Hollandorum in Indiam Orientalem
navigatio, ad veris Anni 1598. introitum suscepta, & qua-
tuor exinde reducibus nauibus mensa Iulio An. 1599. con-
fecta, exponitur.

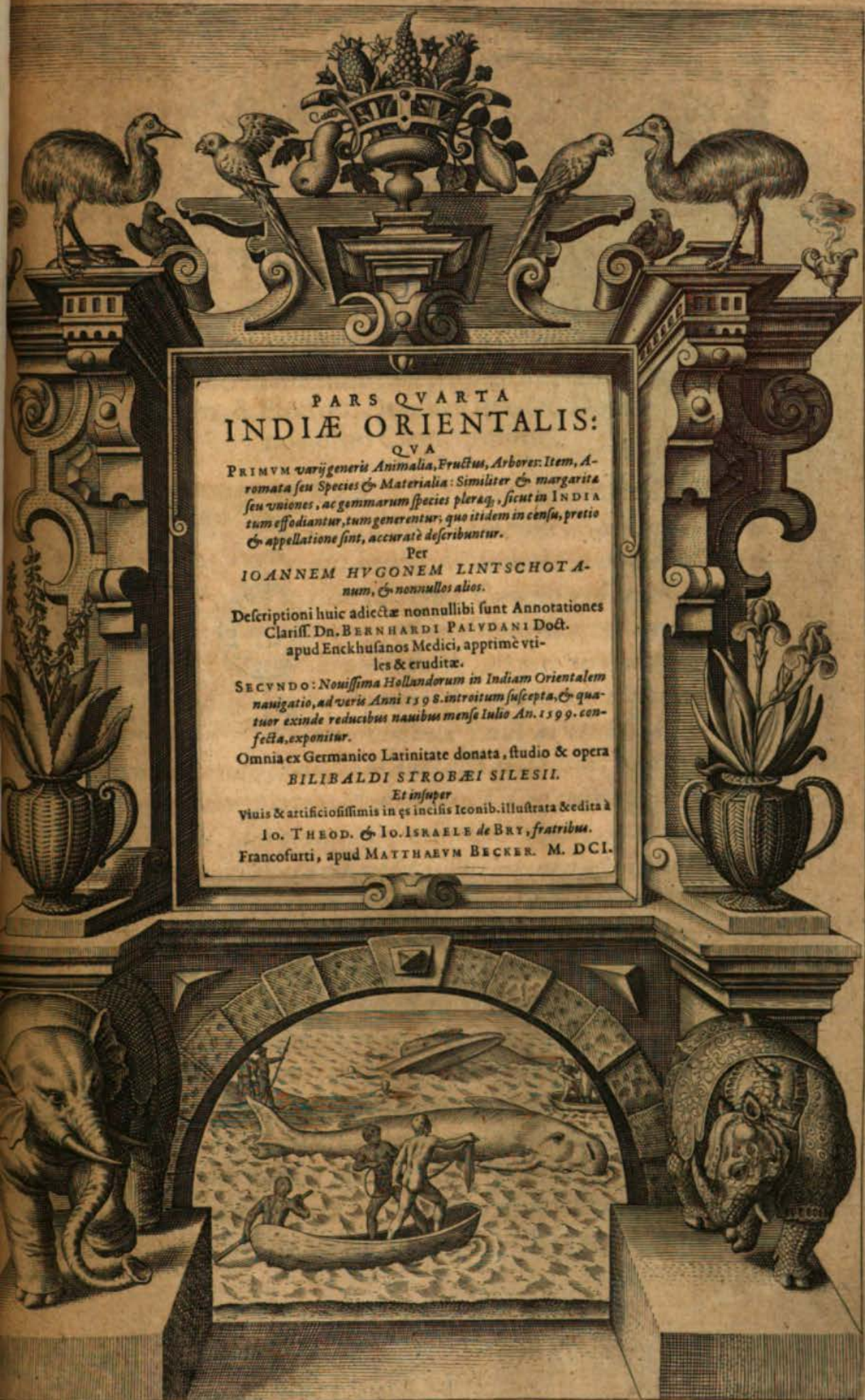
Omnia ex Germanico Latinitate donata, studio & opera
BILIBALDI STROBÆI SILESII.

Et insuper

Vivis & artificiosissimis in cæs inclis Iconib. illustrata & edita à

IO. THEOD. & IO. ISRAELE de BRY, fratribus.

Francofurti, apud MATTHÆVM BECKER. M. DCI.

Historia.

arboribus religuntur, plerunque integræ septimanæ spatio antè discurrere solent. Quas ponè consecrantes magistri, vt stipis aut pabuli quid furibundis belluis erogèt homines inclamant: illorum coercendorum interim nulla facultate valentes, sed errorem sequi per omnia coacti. Elongis tamen, populum, vt sibi caueat, elata voce inclamitant: Cum furoris illius tempore indiscretè quoquouersum bestia grassentur, nullius respectu agentes, nemini obuio parcetes, omnia, vt sub pedes veniunt, pessum dantes & proculcantes: Ita vt hoc spectaculo quidam non minus quàm Hispani taurorum syluestrium venatione suauiter saturentur, ludi interim Catastropha non prodeunte prius, quam ex medio populo quaterni pluresue profusa vita theatri pretiū appenderint. Sed ad forū olitorium redeamus. Inter foeminas illas quaedam quoque confidebat, quæ Elephanto cuidam, quoties præteriret, aut olusculum aut fructus aliquos obiiciebat. Sed cum postea idem Elephas annuo illo & solenni furore correptus per vicos vrbis passim diuagaretur, ad forum dictum quoque obiter irruens, pedibus omnia, quæ obstabant, protriuuit & comminuit. Casus iste tumultuarius (vt fit) primo omnes in terrorem, post in fugam egit, quolibet res suas relinquente, & vitæ seruandæ asyllum quoduis proximum arripiente. In transfugis his eadem quoque mulier modo dicta fuerat: Quæ repentina consternatione propè emortua, infantem vicina vanno iuxta se depositu, reliquerat, & proximis adibus sibi salutem accurarat. Elephas itaque nunc solus in area debacchans, & sursum deorsum omnia conturbans, cum iam relicto quoque infanti proximus esset: quantum tum matri, tum spectatoribus reliquis trepidationem incufferit, dicere hic nihil attinet: Cum præter mortem infantis, & eius protritum lamentabilem nemo quicquam expectare posset aliud. Quid sit? Elephas in saeuissimo sui furoris paroxysmo maternorum beneficiorum dudum acceptorum memor, leni promuscidis apporrectæ contactu infantem humo placidè attollit, eumque in humile quoddam tectum, officinæ proximæ obditum, quasi tutissimum quendam receptu molliter decollocat: Ad furoris sui & grassationis importunitatem interim nihilominus deproperans. Quæ res vt cuius meritò admirationi, sic summe comprimis matri piæ gratulationi exitit, quæ filium miserabili interitione quasi iam defunctum, præter spem omnem saluum & abblandientem receperat.

Similes huic casus in India quotidiani sunt. Quos ex ordine percursere, tempore abutētis foret. Mihi hæc saltem tria enarrare exempla allabit, quod & præ cæteris memorabilia essent, & expressum piæ gratitudinis in vasta hac bellua & portentosa pecude simulachrum apprimè depingerent. Ad cuius exemplum si homines quoque diuina quadam ratione à deo peculiariter donati suos mores & vitam componerent: scirent, hanc vnam ob causam virtutem hanc brutæ bestia à Deo singulari consilio insitam, vt humanæ improbitatis q. capistrum quoddam esset, & animi ad ferorum animalium ductus similes moderatos mansuefaciendi. Sed de ingratitude gliscente querimur potius omnes, quam vitanda studemus.

Cap. III.

DE ABADA SIVE RHINOCEROTE.

Abada.

ABADAS siue Rhinoceros India nullos fert. Gignit tamen eos Bengala & Patane, Elephantis aliquanto minores & humiliores: quorum nasus breui cornu, ad basim crassiore, in extremo acutiore subcyaneo aut succandente armatus & asper est, Rostrum suillum

lum habent: eutem vniuerso corpore scabram, q. peltis suffartam aut inductam. Odio cum Elephantis discordant Vatiniano. Rhinocerotem quidam verum vnicornem arbitrantur: quod ad hunc vsq; diem species alia nusquam apparuit: nisi quorundam fabulis & figmentis fides mancipanda, aut credendum arbitrariis pictorum pigmentis sit.

Lusitani & Bengalenses pro comperto narrant, apud Gangem regni Bengalæ fluuium animalium huiusmodi magnam copiam reperiri: quæ si quando aquatum descendant, cætera cuncta animalia ad flumē consistere; dum Rhinoceroses perpotarint. Quo factō demum & ipsa bibere. Bibentes Rhinoceroses commentantur cornu cum ore vnda demergere, nec alia ratione aquam haurire posse, cum cornu q. intra rostri & nasi medium protuberet. Huius animalis cornu singularis contra venena & morbos grauiissimos alios efficaciam creditum, magni in India æstimatur. Non minus illius dentes, vngulæ, caro, sanguis, adde & fimum & lotium, & quicquid ab vniuerso corpore est. Hæc omnia vt in magno pretio sunt, sic variorum morborum compertissima remedia habentur: Cuius rei veritas vel meo experimento cōfirmari posset. Nec tamen Rhinocerosum omnium eadem & æqualis virtus est aut præstantia. Quorundam etiã cornua haud magno constant. Aliorum verò 200. scapè & 300. Pardaus venduntur: qualia vix quibusdam in Bengalæ locis reperiuntur, pretiosiora & efficaciora reddita ab illis herbis, quæ regioni illi peculiare sunt.

Rhinocerosis
respectus.

Ex Rhinocerosis
in medicina.

Sed & in Malacca, Seylon, & Bengala certum quoddam aliud genus hircorum caprarumque per deserta loca notatur, quorum cornua contra omnem venenorum vim pro antidoto omnium certissima & nobilissima habentur. Hos incolæ *Capras de Mato*, id est, capras syluestres indigetant. Cornua huiusmodi in India quoq; maximi æstimantur, propterea, quod facultas eorum mirifica incasibus grauiissimis comperta sit, vel memet ipso iudice, qui experimentum eorum feci haud semel certissimum.

Cum Philippus Hispaniarum Rex Anno 1581. Vlysbonæ esset, singularis honorarij loco ex India Rhinoceros & Elefantus ipsi offerebantur, qui utroque in Madrid Hispaniæ Metropolim secum auexit.

Et hæc hæcenus de auibus ferisque animalibus huius loci dicta sufficiant: Cum nihilominus multò plura eorum genera numerentur, de quibus tamen singulare nihil referri possit. Hæc vero quod oculis hominum quotidie obterrent, præ cæteris citra omne figmentum describi consultum arbitratus sum.

Cap. IV.

DE PISCIBVS, ET VARIIS

Indici maris animalibus cæteris.

PISCES India profert haud raros: et plerosque gustui valde sapidos suauesque. Ex his qui optimi sunt, *Mordexyn*, *pampano* & *talyngo* vocantur. Præter hos & alius non ignobilior est *Peixe ferra* nuncupatus, qui salmōnum more in tomos seu tessellas sectus cōsalitur. Hoc pacto conditus linguæ admodum gratus euadit: cuius duratio tanta, vt pro comiteatu nauigationibus conducat maritimis. Piscium pars maxima cum oryza aut eius iuscūlo decoquitur. Vnde illi saporem acidiusculum acquirunt, non secus, ac si cum vuis crispis aut agresta decocti essent.

Pisces.

Qui ipsis in vsu frequentissimo est, *Cartyl* nuncupatur, cibus fermè quod-

B

tidia-